

שבעים פנים לתורה

בשבועות קיבל עם ישראל את התורה במעמד הר סיני.
לכבוד החג בחרנו להביא ביטויים בעברית, הקשורים לתורה

הצילום: נטע ווייסצאט, סבסטיאן שיינר

ספר תורה שניצל מהשוואה

שני ספרי תורה

באזהלה של תורה במקום בצבא.

והנה תחום אחר, אבל דומה: הפרנסה. עם כל חשיבותו של לימוד התורה, חכמינו הפירו בכך שאם אין קמה אין תורה, והפוננה היא שלא ניתן לחיות רק מלימודים, רק מתיאוריה; צריך גם להתפרנס, צריך לאכול ולהתקיים. כאשר הגורל מתאכזר לאדם ישר והגון, מותר להתלונן על חוסר הצדק שבמצבו בעזרת הביטוי זו תורה וזה שברה? (זה מה שמגיע לאדם כל-כך טוב?)

וצרות, מהן יש לנו למכירה, גם הן נעזרות בתורה. הביטוי מפה שלא בתוכה בתורה מלמד על צרה רצינית, כמו מפת מצרים נוספת שלא מופיעה בתורה. משתמשים בו גם כשהצרה לא כל-כך גדולה. למשל: המורה הזו היא מפה שלא בתוכה בתורה. ובקיצור: המורה הזו היא מפה.

התורה מלונה אותנו גם לאורך שנות חיינו.

כבר בטקס ברית המילה מברכים את הרך הנולד שיוגדל לתורה, לחופה ולמעשים טובים. בגיל 13 הילד עולה לתורה בפעם הראשונה בחייו וזוכה לקרוא בתורה בבית-הכנסת. בהמשך חייו הוא יכול להיות גם חתן תורה – האדם שקורא את הפרשה האחרונה בתורה ביום שמחת תורה (היום האחרון בחג הסוכות, שבו גומרים לקרוא את התורה ומתחילים מהתחלה).

חמישה חומשי תורה, תורה-נביאים-כתובים, תורה שבכתב ותורה שבעל-פה – הם המרכיבים של תורת ישראל, תורה המשפיעה ומעצבת ומכוונת לא רק את העם היהודי אלא את העולם המערבי כולו כבר אלפי שנים. חג מתן תורה שמח!

אילנה דר

חג הביכורים

ביכורים הם הפירות הראשונים, הפירות המבכירים (מבשילים, מוכנים) ראשונים. היצירות (קומפוזיציות) הראשונות של סופר, משורר, צייר או מוסיקאי הן יצירות ביכורים.

הבן הראשון שנולד להורים הוא הבן הבכור. עשו, הבן הבכור של יצחק ורבקה, מכר את הבכורה (הזכויות של הבן הראשון) לאחיו יעקב תמורת (פער) נזיר (מרק, מבשיל) עדשים. המכה האחרונה שהביא הקדוש-ברוך-הוא על המצרים הייתה מפת בכורות. הפסיכולוגים אומרים כי בנים בכורים סובלים מ"מפת בכורות".

הופעה ראשונה של זמר היא הופעת בכורה. נאום ראשון של פוליטיקאי הוא נאום בכורה. ההצגה הראשונה של מחזה בתיאטרון היא הצגת בכורה, ואליה מזמינים עיתונאים, אנשי תיאטרון ובקידים בכירים (פדרגה גבוהה), קצינים בכירים ובצעלי תפקידים בכירים אחרים.

אם כתוב בעיתון כי "פקיד בכיר במשרד ממשלתי אמר כי...", אפשר לפעמים לדעת מה חושב השר. השר מבכר (מעדיף, רוצה יותר) לפרסם כך את דבריו. זו הבחירה שלו. צריך לקוות כי זו בחירה טובה, שלא תסתים בכיר-רע (בצורה רעה).

קוצרים ברינה

חג השבועות הוא גם חג הקציר. בעונה זו של השנה קוצרים (חותכים ואוספים) את התבואה. התבואה היא פרי האדמה – כל מה שבא מן האדמה.

קוצרים לא רק תבואה. אפשר לקצור הצלחה, לקצור שבחים (מחמאות, קומפלימנטים), לקצור תהילה (כבוד), לקצור תשואות (מחיאות כפיים), ולקצור פרכים (לזכות בפרסים).

לצערנו, התהילה קצרה, ולפעמים היא גורמת לקצור (ניתוק, הפסקת הקשר) בין מי שהצליח למי שרצה להצליח. כשיש קצר במערכת החשמל – נפסק זרם החשמל בבית.

בספר תהלים כתוב: "הזרעים בדמעה ברנה יקצרו". כשזורעים באדמה את הזרעים של התבואה – בוכים, כי לא יודעים האם יהיה יכול טוב. כשקוצרים את התבואה ורואים את ההצלחה – אפשר לשמוח ולשיר. כך – לא רק בחקלאות; אבל זה כבר נושא לרשימה אחרת...

ציפי מזר